

Δελτίο Τύπου

Λουξεμβούργο, 25 Απριλίου 2017

Τα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης (hotspot) λειτουργούν μεν, υπάρχουν όμως ακόμη κρίσιμα ζητήματα προς διευθέτηση, δηλώνουν οι ελεγκτές της ΕΕ

Η προσέγγιση των κέντρων υποδοχής και ταυτοποίησης (αποκαλούμενη και προσέγγιση «hotspot») που υιοθέτησε η ΕΕ προκειμένου να αντιμετωπίσει την άφιξη παράτυπων μεταναστών στην Ιταλία και την Ελλάδα έχει συμβάλει σημαντικά στη βελτίωση της καταγραφής, της ταυτοποίησης και του ελέγχου ασφαλείας των μεταναστών. Ωστόσο, σύμφωνα με νέα έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, πρέπει να γίνουν περισσότερα, καθώς χιλιάδες μετανάστες παραμένουν μετά την άφιξή τους αποκλεισμένοι στα ελληνικά νησιά. Οι ελεγκτές αναφέρουν ότι σημαντική μερίδα του πληθυσμού που πλήττεται από την κατάσταση αυτή είναι ασυνόδευτοι ανήλικοι, και χρειάζεται να γίνουν περισσότερα ώστε να τους παρασχεθεί βοήθεια.

Κατεξοχήν αρμόδια για την προστασία των συνόρων και τη διεκπεραίωση των αιτήσεων ασύλου είναι τα κράτη μέλη της ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε την προσέγγιση των κέντρων υποδοχής και ταυτοποίησης (ΚΥΤ) ούτως ώστε να βοηθήσει την Ελλάδα και την Ιταλία να αντεπεξέλθουν στην αιφνίδια και δραματική αύξηση του αριθμού των μεταναστών κατά τη διάρκεια των ετών 2015 και 2016. Στο πλαίσιο της προσέγγισης αυτής παρέχεται υποστήριξη που σκοπό έχει να διασφαλίσει την ταυτοποίηση, καταγραφή και λήψη των δακτυλικών αποτυπωμάτων των παράτυπων μεταναστών κατά την άφιξή τους και, στη συνέχεια, την παραπομπή τους στις κατάλληλες επακόλουθες διαδικασίες.

Οι ελεγκτές διαπίστωσαν ότι η προσέγγιση συνέβαλε στη βελτίωση της διαχείρισης των μεταναστευτικών ροών στην Ιταλία και την Ελλάδα και μάλιστα υπό εξαιρετικά δυσχερείς και διαρκώς μεταβαλλόμενες συνθήκες. Αν και για τη συγκρότησή τους χρειάστηκε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από αυτό που είχε αρχικά προβλεφθεί, τα ΚΥΤ πράγματι ενίσχυσαν την ικανότητα υποδοχής μεταναστών των δύο χωρών και τον συντονισμό μεταξύ των διάφορων εμπλεκόμενων οργανισμών και βελτίωσαν τις διαδικασίες καταγραφής. Εντούτοις, παρά τη σημαντική στήριξη που ελήφθη από την ΕΕ, οι ελεγκτές διαπίστωσαν ότι οι υπάρχουσες εγκαταστάσεις υποδοχής στις δύο χώρες δεν ήταν ακόμη επαρκείς για την κατάλληλη υποδοχή

Σκοπός του παρόντος δελτίου Τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της ειδικής έκθεσης που ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

Το πλήρες κείμενο της έκθεσης διατίθεται στον ιστότοπο του ΕΕΣ www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Εκπρόσωπος Τύπου Τ: (+352) 4398 47063

Damijan Fišer – Υπεύθυνος Τύπου Τ: (+352) 4398 45410

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

M: (+352) 691 55 30 63

M: (+352) 621 55 22 24

(Ιταλία) ή τη στέγαση (Ελλάδα) των αφικνούμενων μεταναστών.

Στο πλαίσιο της εν λόγω προσέγγισης προβλέπεται εκτός των άλλων η παραπομπή των μεταναστών στις κατάλληλες επακόλουθες διαδικασίες, ήτοι στην υποβολή αίτησης χορήγησης ασύλου, στη μετεγκατάσταση σε άλλο κράτος μέλος (κατά περίπτωση) ή στην επιστροφή στη χώρα προέλευσης (ή διέλευσης). Ωστόσο, οι εν λόγω διαδικασίες είναι συχνά ιδιαίτερα χρονοβόρες και βρίσκουν πρόσκομμα σε «σημεία συμφόρησης» που εμπίπτουν στον τομέα ευθύνης των κρατών μελών. Από τον Μάρτιο του 2016 και έπειτα δεν επιτρέπεται πλέον στους νεοαφιχθέντες στα ελληνικά νησιά να μετακινηθούν προς την ηπειρωτική Ελλάδα και πρέπει, αντ' αυτού, να υποβάλουν την αίτηση ασύλου τους σε κάποιο ΚΥΤ. Επιπλέον, η επιλογή της μετεγκατάστασης δεν είναι πλέον διαθέσιμη για κανέναν και οι επιστροφές πραγματοποιούνται με αργούς ρυθμούς. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να είναι περισσότεροι οι μετανάστες που φτάνουν στα ΚΥΤ από αυτούς που τα εγκαταλείπουν, ενώ τα κέντρα αυτά αντιμετωπίζουν σοβαρό πρόβλημα υπερπληθυσμού. Στην Ιταλία, καθώς οι μετανάστες λαμβάνουν καλύτερη ενημέρωση για τη μετεγκατάσταση, εντοπίζεται μεγαλύτερος αριθμός υποψηφίων, ενώ οι ελεγκτές προειδοποιούν ότι πλέον το βασικό πρόβλημα είναι η έλλειψη προσφορών από τα κράτη μέλη. Μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2016, οι επίσημες προσφορές των κρατών μελών προς την Ιταλία ανέρχονταν μόλις σε 3 809, έναντι συνολικής δέσμευσης για μετεγκατάσταση 34 953 ατόμων.

Οι ελεγκτές επισημαίνουν ένα ακόμη μείζον ζήτημα που καλούνται να αντιμετωπίσουν αμφότερες οι χώρες και αυτό είναι η έλλειψη κατάλληλων εγκαταστάσεων για τη φιλοξενία και την αντιμετώπιση των περιπτώσεων των ασυνόδευτων ανηλίκων, οι οποίοι υπολογίζονταν στους 2 500 στην Ελλάδα και σε πάνω από 20 000 στην Ιταλία στο τέλος Σεπτεμβρίου του 2016.

«Μέχρι το τέλος του 2016 εξακολουθούσαν να μην υπάρχουν αρκετές κατάλληλες εγκαταστάσεις για τη φιλοξενία και την αντιμετώπιση των περιπτώσεων των ασυνόδευτων ανηλίκων σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, τόσο στα ΚΥΤ όσο και κατά το επόμενο στάδιο της διαδικασίας υποδοχής», δήλωσε ο Hans Gustaf Wessberg, το ένα εκ των δύο Μελών του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου που ήταν αρμόδια για την έκθεση. «Το συγκεκριμένο ζήτημα χρήζει επείγουσας αντιμετώπισης.»

Βάσει των ως άνω διαπιστώσεων, οι ελεγκτές διατυπώνουν σειρά συστάσεων προς την Επιτροπή προκειμένου να συνδράμει τα κράτη μέλη να βελτιώσουν την προσέγγιση των ΚΥΤ όσον αφορά τη δυναμικότητά τους, την τοποθέτηση εμπειρογνομόνων, καθώς και τους ρόλους και τις αρμοδιότητες των διαφόρων παραγόντων. Προκειμένου να βελτιωθεί η μεταχείριση των ασυνόδευτων ανηλίκων, συνιστούν στην Επιτροπή να ζητήσει τον διορισμό υπεύθυνου προστασίας παιδιών σε κάθε δομή.

Σημείωμα προς τους συντάκτες

Όπως αναφέρουν οι ελεγκτές, η Ελλάδα και η Ιταλία έχουν λάβει οικονομική στήριξη από τα εθνικά προγράμματα TAME και TAE της ΕΕ, χωρίς παρ' όλα αυτά να υπάρχει, κατά τον χρόνο διενέργειας του ελέγχου, διαθέσιμη έκθεση σχετικά με τη χρησιμοποίηση των εν λόγω κονδυλίων για τα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέφερε ότι από τις αρχές του 2015 είχε χορηγήσει στην Ελλάδα περισσότερα από 350 εκατομμύρια ευρώ ως στήριξη έκτακτης ανάγκης, και πλέον των 190 εκατομμυρίων ευρώ ως ανθρωπιστική βοήθεια. Η στήριξη έκτακτης ανάγκης που είχε λάβει συνολικά η Ιταλία έως τα τέλη του 2016 προσέγγιζε τα 63 εκατομμύρια ευρώ. Κατά τον χρόνο

διενέργειας του ελέγχου δεν ήταν διαθέσιμη καμία έκθεση σχετικά με τη χρησιμοποίηση των εν λόγω κονδυλίων για τα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης.

Αρμόδια για την ειδική έκθεση «Η ανταπόκριση της ΕΕ στην προσφυγική κρίση: η προσέγγιση των κέντρων υποδοχής και ταυτοποίησης (hotspot)» ήταν δύο Μέλη του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι Hans Gustaf Wessberg και Istvan Szabolcs Fazakas. Είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο του ΕΕΣ (eca.europa.eu) σε 23 γλώσσες της ΕΕ.